

uden nogen Foranledning fra hans Side maatte ydes ham. Derved kommer der ikke den Modsigelse, som der er i Forslaget, saaledes som det oprindelig ligger for, og derved ere vi komne bort fra det, som er Hovedsagen nemlig den tungne Offring, med Hensyn til hvilken jeg er enig med de andre Medlemmer af Udvalget om, at den er uheldig. Naar vi imidlertid have affaftet al Offertvang og al Evang til at give Betaling for de kirkelige Handlinger, kunne vi ganske rolig overlade Nøsten til Folk selv. Det er en Erfaring, tror jeg, som man gjør i alle Livets Forhold, at naar Folk kunne slippe for at betale Penge, have de ikke en saa overordentlig Lyft til at betale alligevel. I alle Tilfælde tror jeg ikke, at vi her behøve at gjøre os til Formyndere for Folk i det Kapitel. Naar vi affafte den gamle urimelige Evang, finder jeg det i høi Grad urimeligt at ville indføre en ny Evang ved at forbyde Folk at give til Præsten, hvad de have Lyft og Evne til. Derved skal jeg tillade mig at anbefale dette Forslag og iøvrigt tilraade mine Meningsfæller at stemme for Flertallets forskjellige Endringer.

Klein: Der er jo vistnok ikke megen Udsigt til, at den Forhandling, som føres idag, vil bringe Sagen videre frem til et praktisk Resultat. Der er af den Grund, forekommer det mig, ikke nogen Anledning til at gaa dybere ind paa denne Sags Enkeltheder, og naar jeg derfor tager Ordet paa et Mindretals Begne i Udvalget, er det væsentlig kun for at præcisere det Standpunkt, som dette Mindretal har anset det for rigtigt at indtage. Det er paa en Maade et Regnskab, som dette Mindretal stylder den Del af Folkethinget, som dette Mindretal væsentlig stylder dets Valg til Udvalget, og desuden vil jeg sjeie til, vil den Maade, hvorpaa man nu mener at burde stille sig til Sagen, maasse ved en senere Leilighed kunne faae sin Betydning. — Jeg vil da altsaa begynde med at slaa fast, at det fremgaar af den Betænkning, der er afgiven af Udvalget ved denne Leilighed, saavel som af mange Udtalelser tidligere, naar denne Sag har været under Forhandling, at der maa siges at være fuld Enighed om een Ting, den nemlig, at den Maade, hvorpaa de geistlige Embedsmænd for Tiden ere lønede, er u hensigtsmæssig, at der klæber Mangler ved den hele Indretning, som det fra alle Sider erkjendes at være ønskeligt at komme bort fra, og jeg kan endelig gjerne sige, at der er fuld Enighed tilstede om at anse Reformen for ønskelig, og at man er villig fra alle Sider til ogsaa at stræbe hen til at naae Maalet. Denne Smøbekommen har navnlig for det Mindretals Vedkommende, for hvilket jeg søger Ordet, været saa stor, at vi ere gaaede til at erklære os rede til at gaa ind paa

en Lønningsmaade og en Lønningsform, som i og for sig i alt Fald ikke var tiltalende for os Allesammen. Lovforslaget gaar ud paa at afløse den nuværende Lønningsform med faste Pengelønninger for Præsterne. Jeg for mit Vedkommende har ved denne Sags 1ste Behandling udtalt mig mod Lovforslaget og angivet de Grunde, som hos mig fremkaldte Betæneligheder ved det, og jeg har havt Leilighed til at udvise, at jeg i og for sig ansaa det for at være tilstrækkeligt til at raade Bod paa de væsentlige Ulemper, der klæbe ved det nu Bestaaende, at man foretog en saadan Endring som den, der tidligere gjentagne Gange er bragt i Forslag fra Kirkeministeres Side. Jeg har for mit Vedkommende hertil sjeiet den Bemærkning, at jeg overhovedet var noget betænelig ved at foretage større Forandringer, større Reforme, større Omkalfatringer paa dette Omraade, end der var nødvendigt for at opnaa det tilsigtede Formaal. Iøvrigt udtalte jeg ved 1ste Behandling, at det dog navnlig ikke var denne Betragtning, som hos mig vakte Frygt for Lovforslaget, men det var navnlig den Betragtning, at Lovforslaget let kunde faae Udseende af at sigte til at ville opnaa noget Andet end det, som maatte siges at være Lovforslagets egentlige og væsentlige Formaal. Naar nu det Mindretal i Udvalget, hvortil jeg hører, er gaaet til at slutte sig til den Grundtanke, hvorpaa Forslaget hviler, ogsaa i den Henseende, at man har været beredvillig til at gaae ind paa faste Pengelønninger og altsaa til at foretage det Skridt, som jeg vil kalde med et Ord revolutionært — det er ikke min Mening at ville lægge nogen ond Mening i dette Ord, — da er det, som sagt, et Vidnesbyrd om Mindretallets Erkjendelse af Reformens Ønskelighed. Hvad der har gjort os det muligt at gaa til at erklære os enige i Lovforslagets Grundtanke, er imidlertid væsentlig den Smøbekommenhed, som fra Udvalgets Flertals Side er vist. Man har der været rede til navnlig at foreslaa udtaget af Lovforslaget forskjellige Bestemmelser, som gave, om jeg maa sige saa, Lovforslaget en noget anden Kolorit end den, som i og for sig maatte anses for at være heldig for Sagens Gjennemførelse. Jeg siger derved til, at man har været rede til at sjerne Bestemmelser i Lovforslaget, som sigtede til at ville søge andre Formaal paa at gaae igennem ved denne Leilighed, navnlig Liendens Afløsning og deslige. Forsaavidt altsaa tegnede Alt til at kunne føre til et heldigt Resultat. Jeg vilde have betragtet det som et saadant, om ogsaa Sagen ikke var bleven gennemført i denne Samling, naar man dog imidlertid var naaet dertil, at der havde foreligget en Beslutning, hvortil Folkethinget enstemmig eller saa at sige enstemmig havde sluttet sig. Men en Betingelse for, at det Mindretal, hvortil jeg